

24.9.2025

Hyvinvointialueiden ohjausosasto

Etelä-Savon hyvinvointialueen vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttamista koskevan päätöksen valmisteluryhmä

Tausta ja valmisteluryhmän asettaminen

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän lain 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi.

Hyvinvointialueesta annetun lain 15 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvosto muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta.

Valtioneuvosto teki 8.5.2025 päätöksen hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän lainanottovaltuuksista vuodelle 2026. Päätöksen mukaan Etelä-Savon hyvinvointialueella ei ole lainanottovaltuutta vuodelle 2026.

Etelä-Savon hyvinvointialue jätti 23.5.2025 valtiovarainministeriölle hakemuksen vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttamisesta, koska alueella on välttämättömiä investointitarpeita palvelujen tuottamiseksi jatkuvuuden kannalta sekä lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi, mitä ei pystytä kattamaan valtioneuvoston päätöksen mukaisella lainanottovaltuudella. Etelä-Savon hyvinvointialueelle määritetty lainanottovaltuus, vuosikate tai taseen rahavarat eivät mahdollista investointisuunnitelmassa esitettyjen investointien rahoittamista kokonaan ilman lainanottovaltuuden nostamista.

Lain mukaan valtiovarainministeriö asettaa lainanottovaltuuden muuttamista koskevan päätöksen valmistelua varten valmisteluryhmän, johon valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö sekä asianomainen hyvinvointialue nimeävät edustajansa. Valmisteluryhmän

tehtävänä on arvioida lainanottovaltuuden muuttamisen edellytyksiä, tarvittavan lainanottovaltuuden suuruutta sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Arviointi perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon.

Valtiovarainministeriö asetti 27.6.2025 Etelä-Savon hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamista koskevan päätöksen valmisteluryhmän. Valmisteluryhmän puheenjohtajana toimi neuvotteleva virkamies Markku Mölläri valtiovarainministeriöstä, asiantuntija Elina Kettunen (varajäsenenään erityisasiantuntija Jussi Lind) sosiaali- ja terveysministeriöstä, erityisasiantuntija Laura Honkonen sisäministeriöstä sekä hyvinvointialuejohtaja Santeri Seppälä Etelä-Savon hyvinvointialueelta. Kokouksiin osallistuivat alueelta myös konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä ja rahoitusjohtaja Arto Jalkanen. Kutsuttuna asiantuntijana valmisteluryhmä kuuli alueen digijohtaja Jukka Mielosta.

Valmisteluryhmän toimikausi oli 1.8.–30.9.2025. Valmisteluryhmä kokoontui kuusi kertaa.

Lainanottovaltuuden muuttamisen edellytykset

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusta koskevan lainsäädännön eduskuntakäsittelyssä tarkennettiin hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamisen edellytyksiä hallituksen esitykseen (HE 241/2020 vp) verrattuna. Perustuslakivaliokunta painotti perusoikeuksien toteuttamisvelvoitteeseen kuuluvaa valtion vastuuta huolehtia siitä, että hyvinvointialueilla on käytännön edellytykset suoriutua tehtävistään, ja totesi, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan oli syytä täydentää sääntelyä palvelutarpeiden edellyttämien investointien — laajasti ymmärrettynä — turvaamiseksi hyvinvointialueilla (PeVL 17/2021 vp). Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdotti lausunnon johdosta kiireellisyyshedellytyksen poistamista. Valiokunta totesi mietinnössään (StVM 16/2021 vp), että tämän poiston myötä valtioneuvoston tulee muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta aina, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämistä varten kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettujen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin.

Valmisteluryhmä on arvioinut Etelä-Savon hyvinvointialueen sidotut, vuonna 2026 alkaviksi suunnitellut investoinnit ja investointeja vastaavat sopimukset painottuen etenkin suuriin yli 500 000 euron arvoisiin hankkeisiin.

Rakennusinvestoinnit

Mikkelin keskussairaalan E- ja D-osien peruskorjaus

Peruskorjausta odottava suojeltu E-osa on valmistunut vuonna 1934 ja se on toiminut valmistumisensa jälkeen sotasairaalaan. E-rakennusosa jää suojeluvuorituksen vuoksi pysyvästi Etelä-Savon hyvinvointialueen käyttöön ja ylläpidettäväksi, mikä puoltaa vahvasti tilojen peruskorjausta. Tilat ovat sisäilmaongelmien vuoksi vajaalla käytöllä ja syyskuussa 2024 rankkasateen aiheuttama tulva on heikentänyt sisäilmatilannetta entisestään. E-osa liittyy muuhun keskussairaalaan D-osan kautta ja näiden rakennusosien peruskorjauksen toteutus yhtenä kokonaisuutena on taloudellisista ja teknisistä syistä sekä tilojen toiminnallisuuden kannalta perusteltua.

Rakennusosista on tehty useita kuntotutkimuksia. Sisäilmatutkimuksia on tehty lähes vuosittain, ja viimeisin on toteutettu keväällä 2025. Ongelmakohta-analysien johtopäätös kuntotutkimuksista on, että D- ja E-osat ovat peruskorjattavissa, mutta tehtyjen havaintojen perusteella rakenteet on korjattava perusteellisesti, jotta rakenteista saadaan poistettua sisäilmanlaatua heikentävät riskitekijät ja pystytään varmistumaan rakenteiden kosteusteknisestä toimivuudesta sekä terveellisyydestä. Rakennusosa vaatii mittavat purkutyöt ennen peruskorjauksen käynnistymistä.

E- ja D-osat ovat tällä hetkellä vain osittain käytössä, mutta suojeluvuorituksen vuoksi hyvinvointialueen on ylläpidettävä koko rakennusta. Tilojen vajaakäyttö on taloudellisesti tehotonta ja johtaa epätarkoituksenmukaiseen toimintojen sijoitteluun. Etelä-Savon hyvinvointialueen kiinteistö- ja toimitilastrategian mukaan toimitilojen tavoitteena on tukea tuloksellista toimintaa. Tilojen kehittämisellä edistetään työnteon ja asiain sujuvuutta, parannetaan kustannusvaikuttavuutta ja mahdollisuuksien mukaan myös alennetaan toimitilakustannuksia.

Hyvinvointialueiden haastava taloudellinen tilanne on kannustanut tilojen tiivistämiseen, vuokratiloista luopumiseen ja käytössä olevien tilojen käyttöasteen kasvattamiseen. Etelä-Savon hyvinvointialueen strategian mukainen peruspalveluiden vahvistaminen ja palveluverkon karsiminen ovat kasvattaneet perusterveydenhuollon vastaanottotilojen tarvetta alueen kolmessa päätoimipisteessä, joista Mikkelin keskussairaala on yksi. E- ja D-osien peruskorjauksen tarkoituksena on toteuttaa vastaanottotiloja pääasiassa perusterveydenhuollon käyttöön, jotta lakisääteiset palvelut saadaan turvattu myös jatkossa. Tällä hetkellä sisäilmahaasteet aiheuttavat jatkuvia poikkeusjärjestelyjä useiden kymmenien työntekijöiden kohdalla ja vastaanottotyötä tekeviä ammattilaisia on siirretty etätöihin, kun riittävän terveitä tiloja ei ole riittänyt kaikille. Lisäksi peruskorjauksella pyritään vastaamaan palveluverkon tiivistämisen mukanaan tuomaan volyymin kasvuun, joka näkyy jo tällä hetkellä vastaanottotilojen riittämättömyytenä eri toimialoilla. E- ja D-osista

toteutetaan vastaanottorakennus, jonka suunnittelussa tullaan huomioimaan myös palvelutuotantosuunnitelman linjaukset.

Yleislääketieteen/perusterveydenhuollon vastaanoton tavoitteena on tuottaa palvelua tiimimallilla. Tiimimallilla tavoitellaan hoidon jatkuvuuden ja asiakastyytyväisyyden parantumista sekä hoitoon pääsyn nopeutumista. Tulevaisuudessa eri hoitokerroilla asiakas ohjautuu yhä todennäköisemmin tutulle ammattilaiselle. Tiimin muodostavat lääkärit, hoitajat ja fysioterapeutit. Lisäksi kaikkien tiimien yhteisesti käyttämiä palveluja ovat farmaseutin, korvalääkärin, gynekologin ja haavahoidon ammattilaisten vastaanotot. Työkyvyn tuen tiimi kuuluu myös kiinteästi perusterveydenhuollon palvelukokonaisuuteen. Nykyiset tilaratkaisut ja sisäilmahaasteet eivät mahdollista tiimimallin optimaalista käyttöä. Vastaanottotilojen lisäksi rakennusosaan peruskorjataan merkittävä määrä pukuhuonetiloja ja teknisiä tiloja.

Hankkeeseen liittyy laitteiden korvausinvestointeja, mutta laiteinvestointien määrä ei tule peruskorjauksen myötä merkittävästi kasvamaan. Hankkeen kustannusarvio vuosille 2026–2028 on 14 571 000 euroa.

Savonlinnan sairaalan A-, B- ja I-osien peruskorjaus

Savonlinnan keskussairaala on hyvinvointialueen omistuksessa oleva rakennuskokonaisuus. Keskussairaalan A-, B- ja I-osiiin sijoittuvat Savonlinnan terveydenhuollon ydintoiminnot perusterveydenhuolto pois lukien (erillisessä J-osassa). Näissä rakennuksissa on teknisestä näkökulmasta eri tasoista peruskorjattavaa alaa noin 10 800 neliometriä ja tämän lisäksi toiminnassa tapahtuneet muutokset kasvattavat muutosneliöiden määrää. Eri rakennusosien ja kerrosten korjaustarpeet vaihtelevat paljon: osa kerroksista on remontoitu toiminnan muutosten yhteydessä ja osa tiloista vastaa edelleen alkuperäistä käyttötarkoitusta, jolloin peruskorjauksen yhteydessä muutokset koskevat sekä rakennus- ja talotekniikkaa että tilajärjestelyjä.

A- ja B-osien peruskorjaukset on tehty vuosina 1994–2005. I-osan ensimmäinen vaihe on valmistunut 1978 ja laajennuksia on tehty 1980- ja 2000-luvuilla. Osa tekniikasta on alkuperäistä, osa on muutettu laajennusten ja muutosten yhteydessä. Syksyllä 2025 käynnistetään peruskorjauskokonaisuuden tarkempi tarve- ja hankesuunnittelu, jossa määritellään eri rakennusosien tarkemmat korjaustarpeet kiireellisyysjärjestyksessä sekä toiminnan tarpeet seuraavalle vuosikymmenelle. Rakennusten energiatehokkuus tarkastellaan peruskorjausten yhteydessä.

Savonlinnan sairaalaan kohdistuneet sosiaali- ja terveysministeriön lakimuutokset ja talouden tasapainottaminen yhdessä sairaalakiinteistön laajan peruskorjaustarpeen kanssa ovat nostaneet esille mahdollisuuden laajamittaiseen perus- ja erikoissairaanhoidon palvelujen toiminnalliseen uudelleenjärjestelyyn. Vaikka nykyiset tilaratkaisut ovat mahdollistaneet

vaadittavien muutosten läpiviemisen, toiminnallisesti erilaiseen käyttötarkoitukseen suunnitellut ja toteutetut tilat hankaloittavat toiminnan tehokasta järjestämistä. Vastaanottopalveluja on järjestelty uudelleen kevään 2025 aikana, eivätkä nykyiset tilaratkaisut täysin tue palveluiden tuottamista. Lisäksi peruspalvelujen vahvistaminen, palveluverkon supistaminen ja tilojen tiivistäminen ovat lisänneet painetta vastaanottopalvelujen tuottamiseen Savonlinnassa, mikä on johtanut vastaanottotilojen riittämättömyyteen, kun vanhat rakenteet ja toimintatavat eivät tue uudenlaisten toimintamallien käyttöönottoa.

Laaja ja monivaiheinen peruskorjauskokonaisuus mahdollistaa sen, että vanhan keskussairaalan tilat muutetaan paremmin vastaamaan nykytilanteen ja tulevaisuuden mukaista palvelutarjontaa. Vanhoja vuodeosastoja on muun muassa muutettu vastaanottokäyttöön, jolloin tilat eivät tue nykyistä toimintaa, tilojen käyttö on tehotonta, muuntojoustavuus heikkoa ja neliöitä on paljon, mutta väärissä paikoissa. Hyvällä tilasuunnittelulla pyritään siihen, että palvelut saadaan tuotettua nykyistä tiiviimmin ja omistettuun tilaan saadaan kotiutettua toimintoja myös vuokratiloista. Suunnittelun yhteydessä käydään laajaa keskustelua eri erikoisalojen välisistä synergiaeduista, tilojen yhteiskäyttömahdollisuuksista ja toimintojen sijoittelusta henkilöstön resursoinnin ja asiakkaan palvelutarpeen näkökulmista.

Toiminnalliset muutokset ja yksiköiden yhdistymiset ovat hankaloituneet nykyisen tilojen käytön ja tilaratkaisujen vuoksi, eikä toiminnan muutoksia ole kaikilta osin pystytty toteuttamaan suunnitellusti tilarajoitteiden vuoksi. Kustannussäästöt ajavat jatkuvaan palvelujen kehittämiseen ja uudelleenarviointiin, ja toiminnallisten muutosten läpivienti on haastavaa epätarkoituksenmukaisissa tiloissa. Lisäksi vanhoissa tiloissa on laajasti sisäilmaongelmia. Peruskorjaaminen mahdollistaa uudenlaisen toiminnallisen suunnittelun ja yksiköiden välisten synergiaetujen uudelleenarvioinnin vastaamaan paremmin nykyistä ja tulevaa palvelua keskussairaalan muuttuessa sairaalaksi.

Hankkeen perusteluissa on otettu huomioon alueen väestörakenteen muutos, palvelujen keskittämistarve Etelä-Savon hyvinvointialueella. Kustannusarvio vuosille 2026–2028 on 7 700 000 euroa.

Infraan liittyvät korjaushankkeet ja hissien peruskorjaus

- Mikkelin sairaalassa on mukana E- ja D-osien peruskorjauksen lisäksi hissien peruskorjaus ja laboratoriotilan muutokset.
- Savonlinnan sairaalassa mukana on A-, B- ja I-osien peruskorjauksen lisäksi, F-osan ilmanvaihto, korjaukset ja ikkunat, rakennusautomaation päivittäminen ja höyryjärjestelmän muutokset.

Omistetut palvelutalot

Koivulan ja Lukkarin palvelukoteihin ja Koivistontie 21 kiinteistöön on korjauksia ja muutoksia, yhteinen kustannusarvio on 140 000 euroa.

Muut sote-tilat

Pieksämäen sote- ja pela-keskuksen rakentaminen

Pieksämäen kaupungissa sijaitseva sotekeskus on hyvinvointialueelle vuokratulta kooltaan noin 16 000 neliometriä. Pinta-alaan eivät sisälly laboratoriotilat ja tuotantokeittiö. Näistä vain ensin mainittu on tarkoitus sijoittaa uudisrakennukseen. Nykyinen sotekeskus on kooltaan tulevia tarpeita varten liian suuri ja muodoltaan hankala.

Sotekeskuksen lisäksi samaan kokonaisuuteen on tarkoitus sijoittaa Pieksämäen keskustaaajaman paloasemat, joiden yhteisala on 2 380 neliometriä. Näiden rakennusten yhteenlaskettu vuokra kuluvana vuonna on 2 590 000 euroa.

Pieksämäen kaupunki on tehnyt esityksen vuokrien kohtuullistamisesta siirtymäajalle sotekeskuksen osalta, mutta vuokran kohtuullistamisen edellytyksenä on uuden sotekeskus-paloasemarakennuksen toteuttaminen Pieksämäelle. Mikäli uudisrakennus ei toteudu, kaupunki ei ole valmis tulemaan vuokratasossa merkittävästi vastaan. Sotekeskuskiinteistöön tehdyn perustasoisen kuntoarvion perusteella seuraavien kymmenen vuoden aikana tehtävien korjausten tarve kohoaa yli kymmenen miljoonan euron.

Pääpaloaseman tilat ovat menossa käyttökieltoon ja tällä hetkellä hyvinvointialue valmistelelee toiminnan jatkamista parakeissa mahdollisen uudisrakennuksen valmistumiseen saakka. Uudisrakennus on tarkoitus toteuttaa hyvinvointialueen taseeseen.

Etelä-Savon hyvinvointialueen strategiassa Pieksämäki tulee jatkossakin olemaan yksi kolmesta keskuspaikasta, jossa halutaan ylläpitää vahvaa palvelutarjontaa. Nykyiset tilat ovat käyttöikänsä päässä ja kiinteistöissä on raportoitu laajasti sisäilmaan liittyvistä haasteista jo vuosien ajan.

Uudisrakentamisella tavoitellaan tilojen tiivistämisen noin 2/3-osaan tai jopa alle, uusien toimintamallien käyttöönoton kautta tilankäytön optimointia ja tehokkuutta, sekä kustannussäästöjä. Osa nykyisistä tiloista on epätarkoituksenmukaisia suhteessa nykyiseen toimintaan ja tilankäyttö on tehotonta liittyen osittain kiinteistön ominaisuuksiin, osittain vanhoihin toimintatapoihin.

Uudisrakennuksessa palvelukokonaisuuksia järjestellään uudelleen vastaamaan paremmin nykyisiä ja tulevaisuudessa tavoiteltuja palvelupolkuja sekä työntekijöiden yhteistyön ja tehokkaan resursoinnin että asiakkaan palvelutarpeen toteuttamisen näkökulmista.

Palvelut tulevat pysymään Pieksämäellä nykyisellään, mutta tilojen yhteiskäytön ja hyvän tilasuunnittelun avulla toiminta saadaan mahtumaan huomattavasti nykyistä pienempiin tiloihin. Tilasuunnittelun kautta ohjataan myös uusiin toimintatapoihin huomioiden tulevaisuudessa entisestään kasvava digitaalisuuden hyödyntäminen ja työn monipaikkaisuus. Uudet tilat mahdollistavat joustavammat periaatteet tilojen käyttöön, mikä parantaa tilojen käyttöastetta.

Alueellinen johtokeskus

Kyseessä on Etelä-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen yhteinen hanke, joka palvelee hyvinvointialueen viranomaisten päivittäistä toimintaa ja varautumisvelvoitetta. Toimintojen kokoaminen tiiviiseen yhteiseen johtokeskukseen mahdollistaa kustannustehokkaan järjestelyn.

Mikkelin paloasemien hankinta hyvinvointialueelle

Etelä-Savon hyvinvointialue ostaa Mikkelin kaupungilta seitsemän paloasemaa. Hyvinvointialue tarvitsee kauppaan lainanottovaltuutta yhteensä 920 000 euroa, joka pitää sisällään kiinteistöjen ja tonttien kauppahinnan. Paloasemilla on peruskorjaustarpeita ja mahdolliset peruskorjaukset kohdennetaan kuitenkin pääasiassa Mikkelin pääpaloasemaan. Paloasemakohteet ovat seuraavat:

- Anttola
- Haukivuori
- Hirola
- Jääkärintie
- Otava
- Ristiina
- Suomenniemi

Investoinnin tavoitteena on turvata pelastustoimen palveluverkon kannalta keskeisten toimipisteiden pysyvyys. Paloasemien toimintaa ei voida siirtää muiden yksiköiden vastuulle. Hyvinvointialue arvioi investoinnin olevan taloudellisesti kannattava.

Laiteinvestoinnit

Sairaalapalvelut

Sairaalapalvelujen laite- ja kalustohankintojen kokonaiskustannusarvio on 1 475 000 euroa. Suurimpia eriä ovat laparoskopiatornin päivitys, dialyysiyksikön vesikoneen uusiminen, ultraäänilaite ja kaihikone.

Diagnostisiin tukipalveluihin kustannusarvio on 145 000 euroa ja sotekeskuspalveluihin 91 000 euroa. Suurimpina kohteina radiologilaitteet ja hammashoitokone.

Akuutti-, mielenterveys- ja riippuvuuspalveluiden kustannusarvio on 892 000 euroa. Suurimman osan tästä muodostaa ensihoitoajoneuvon hankinta.

Ravintohuolto ja puhtauspalvelut

Mikkelin ja Savonlinnan sairaalakeittiöihin uusitaan uunit ja padat, hankitaan siivousrobotit ja Nenonpeltoon vetotrukki, yhteensä 325 000 euroa.

Välinehuolto ja tekniset palvelut

Mikkelin ja Savonlinnan sairaaloihin pesukoneiden uusinnat, Mikkelisiin välinehuollon endoskooppien upotuspesupöydät ja Pieksämäen välinehuollon kuivauskaappi, sekä Mikkelin UPS-akustot, yhteensä 675 000 euroa.

Pelastustoimi

Sammutusautojen 1029 ja 1030 hankintoihin ja niiden kalustoon, sekä väestöhälytinjaikojärjestelmään kuuluu yhteensä 590 000 euroa.

Palosuojarahaston avustus 50 000 euroa on huomioitu.

Tietohallintoinvestoinnit

Tietohallintoinvestointien kokonaisuus on noin 13,3 miljoonaa euroa, josta investointeja vastaavia sopimuksia on noin 2,3 miljoonaa euroa.

Tietohallinnon investointeja vastaavat sopimukset

Investointeja vastaavat sopimukset koostuvat lisensseistä ja vuokralaitteista.

Hankinta on alueen mukaan perusteltua myös YTA-näkökulmasta. Investointeja toteutetaan vuodesta 2026 lukien etupainoisesti.

ICT-varustelut toteutetaan vuosien 2026–2030 aikana ja varusteluhankkeiden yhteissumma on 11,1 miljoonaa euroa.

Kaikki tässä raportissa esitetyt investoinnit ovat valmisteluryhmän käsityksen mukaan välttämättömiä Etelä-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi. Investointitarpeita ei myöskään arvioitu voitavan kokonaan kattaa muulla tavoin tulorahoituksella, rahavaroilla, avustuksilla tai omaisuuden luovutustuloilla.

Yhteenveto Etelä-Savon hyvinvointialueen vuoden 2026 lainanottovaltuuden muutosesitykseen sisältyvistä investoinneista ja niistä vastaavista sopimuksesta on esitetty alla olevassa taulukossa.

	Investoinnin arvo 1000 euroa	
	Pysyvät vastaavat	Investointeja vastaavat sopimukset
Rakennukset		
Sosiaali- ja terveystoimi		
Mikkelin sairaala E- ja D-osat	14 571	
Savonlinnan sairaala A-, B-, I- ja F-osat	7 700	
Pieksämäen sote-keskus (80 %)	20 035	
Muut kiinteistökunnostukset	640	
Vuokrasopimukset		365
Pelastustoimi		
Pieksämäen palolaitos (pela 20 %)	5 600	
Mikkelin paloasemien hankinta tontteineen	920	
Alueellinen johtokeskus	500	
Laite- ja kalustohankinnat		
Sosiaali- ja terveystoimi		
Hoito- ja huoltokalusto hankinnat	3 603	
Pelastustoimi		
Pelastuskalusto ja hälytinjaestelmä	540	
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet		
Sosiaali- ja terveystoimi		
Auto-, kalusto- ja ICT-leasingsopimukset		5 242
Tietohallintoinvestoinnit	11 055	
In house-yhtiön osakkeiden hankinta	2 000	
Yhteensä	67 164	5 607
Investoinnit ja investointeja vastaavat sopimukset yhteensä	72 771	

Tarvittavan lainanottovaltuuden suuruus

Valmisteluryhmä esittää, että Etelä-Savon hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2026 olisi 72 771 000 euroa. Lainanottovaltuudella rahoitettaisiin investointeja vastaavia sopimuksia 5 607 000 euroa, jolloin tarvittavaksi pitkäaikaisen lainan määräksi muodostuisi 67 164 000 euroa.

Etelä-Savon hyvinvointialueelle asetettavat ehdot

Lainanottovaltuuden muuttaminen johtaa Etelä-Savon hyvinvointialueen lainanhoitokykyä suurempaan lainamäärään. Tämän vuoksi valmisteluryhmä esittää lainanottovaltuuden muuttamiselle ehtoja, jotka varmistavat hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn pidemmällä aikavälillä.

- Lainanottovaltuutta on mahdollista käyttää ainoastaan edellä raportissa esitettyihin investointeihin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin, jotka ovat hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla välttämättömiä Etelä-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi. Hyvinvointialueen tulee varmistaa ennen asianomaisten investointien ja investointeja vastaavien sopimusten toteuttamista niiden laissa edellytetty välttämättömyys sekä se, että investointitarvetta ei voida kattaa muulla tavoin kuten pitkäaikaisen lainan sijaan rahavaroilla, avustuksilla, hankerahoituksella tai muulla rahoituksella.
- Hyvinvointialueen aiemmin tekemien sopeutuspäätösten toimeenpanoa tulee jatkaa. Alueen palveluverkkoa tulee tiivistää huomioiden alueen vähentyvä väestön määrä.
- Savonlinnan sairaalan kohdentuvien tila- ja laiteinvestointien tulee olla tarkoituksenmukaisia ottaen huomioon terveydenhuoltolain mukaisesti päivystys- ja leikkaustoiminnan osalta kaventunut sairaalan palveluvalikoima. Huomioon on otettava sairaala rooli ja sen muutokset osana Etelä-Savon ja itäisen yhteistyöalueen suunnitelmia ja YTA-sopimusta. Tila- ja laiteinvestointien tulee olla toteuttamistavaltaan sellaisia, jotka mahdollistavat toiminnan ja palveluvalikoiman joustavan muuttamisen myös tulevaisuudessa. Esimerkiksi vastaanotto- ja vuodeosastotilojen tulee soveltua muutettavaksi perusterveydenhuollon toimintojen käyttöön.
- Etelä-Savon hyvinvointialueen tulee laatia ja toimittaa valtiovarainministeriölle 30.1.2026 mennessä hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisen toimielimen hyväksymä suunnitelma tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteistä, jotka varmistavat alueen lainanhoitokyvyn pitkälläkin aikavälillä ja turvaavat lakisääteiset palvelut. Suunnitelma tulee käydä läpi hyvinvointialueen aluehallituksessa ja aluevaltuustossa. Suunnitelman tulee sisältää vuosittaiset tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja rahamääräiset lainanhoitokykyä kuvaavat tavoitteet, joiden toteutumista on mahdollista seurata.
- Valtiovarainministeriö voi hylätä suunnitelman tai edellyttää sen täydentämistä, jos on ilmeistä, että toimenpiteet eivät ole riittäviä lainanhoitokyvyn varmistamiseksi. Ilmoitus suunnitelman hylkäämisestä tai tarpeesta täydentää suunnitelmaa tulee antaa Etelä-Savon hyvinvointialueelle 17.2.2026 mennessä. Hyvinvointialue voi täydentää suunnitelmaa valtiovarainministeriön käsittelyn perusteella 31.3.2026 mennessä. Valtiovarainministeriö voi pyytää hyvinvointialuetta raportoimaan suunnitelman toteutumisesta puolivuositain.

Muita näkökulmia

Hyvinvointialueen lainanottovaltuuden ehtona päivittämän talouden tasapainottamissuunnitelman tulee sisältää tuloslaskelma, tiedot investoinneista ja rahoituslaskelma ainakin vuosilta 2026–2029 laskentaperusteineen (oletus vuotuisesta palvelutarpeen kasvusta, oletus yleisestä hintojen noususta). Suunnitelmasta tulee käydä ilmi alueen tavoittelema vuotuinen sopeutuksen määrä.

Etelä-Savon hyvinvointialueen tulee toimittaa päivitetty investointisuunnitelma sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle hyvinvointialueesta annetun lain 16 §:n mukaisesti hyväksyttäväksi.

Hyvinvointialueesta annetun lain 123 §:n mukaan valtiovarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialueen arviointimenettelyn, jos hyvinvointialueen lainanottovaltuutta muutetaan.

Hyvinvointialueesta annetun lain 115 §:n mukaan hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Helsingissä 24.9.2025

Markku Mölläri

Elina Kettunen

Laura Honkonen

Santeri Seppälä